

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztályának ügyrendje

A Biológiai Tudományok Osztálya (a továbbiakban Osztály) ügyrendjét a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (MTAtv), a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és az akadémiai Ügyrend alapján a következők szerint állapítja meg.

1. § Az Osztály jogállása

- (1) A tudományos osztály a Magyar Tudományos Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magában foglaló egysége, az Akadémia köztestületi struktúrájának alapegysége.
- (2) A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az akadémiai Alapszabály rögzíti.
- (3) Az Osztály köztestületi működésével összefüggő titkársági, tudományszervezési feladatokat az osztálytitkár látja el az MTA Titkársága keretében és munkajogi függőségében.

2. § Az Osztály tagjai

- (1) Az Osztály tagjai az Osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők.
- (2) Az Akadémia köztestületi tagjai közül az Osztályhoz tartoznak:
 - a) azok a hazai akadémikusok, akiket akadémiai tagságra az Osztály javasolt, illetve jelölt;
 - b) azok az akadémikusok, akiket akadémiai tagságra több osztály javasolt, és megválasztásuk után az Osztályhoz történő csatlakozásról nyilatkoztak;
 - c) azok az akadémikusok, akik tudományterületet változtattak, és átsorolással kerültek az Osztályhoz;
 - d) azok a tiszteleti és külső tagok, akiket az Osztály jelölt a tagságra;
 - e) a köztestület azon nem akadémikus tagjai, akiket az Akadémia az Osztály javaslata alapján vett fel a köztestületi tagok jegyzékébe.
- (3) A hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az akadémikus az osztály elnökének írásban (levélben, e-mailben) köteles bejelenteni, megjelölve a várható időtartamot. Az osztálytitkár köteles figyelemmel kísérni a tagok osztályülésekről való távolmaradását, a közfeladatokban való közreműködést és a tartós távolmaradásról rendszeresen tájékoztatja az Osztály elnökét. Az Osztály elnökének feladata, hogy a tartósan passzív tag figyelmét írásban (levélben, e-mailben) felhívja a tartós távolmaradás lehetséges következményeire.
- (4) Az osztálytitkárság köteles a tiszteletdíj esetleges felfüggesztésére vonatkozó szabályok érvényesítése érdekében a tag által bejelentett vagy az Osztály elnöke által hivatalból észlelt esetben az egy éven túl külföldön tartózkodónak minősített tag adatait az Akadémia illetékes szervezeti egységéhez továbbítani a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint.

3. §

Az Osztály tudományterületi illetékessége, feladat- és hatásköre

- (1) Az Osztály ellátja az Akadémia közfeladataiból a tudományterületét érintő teendőket. Az Osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (2) A tudományterületét érintő országos jelentőségű kérdésekben és a társadalmi élet átfogó problémáiban – saját elhatározásából vagy felkérésre – a tudományterületét érintő kérdésekben elvi állásfoglalást tehet, egyedi kérdésben véleményt nyilváníthat.
- (3) Az Osztály általános, alapfeladatait az akadémiai Alapszabály 39. § (1) bekezdése határozza meg, mely szerint:
 - a) figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágban folyó tudományos tevékenységet, a hazai tudományosság számára rendszeresen tájékoztatást ad a tudományágban elért nemzetközileg kiemelkedő kutatási eredményekről;
 - b) illetékességi területén közreműködik a tudományos kutatói tevékenységet végző intézmények munkájának értékelésében;
 - c) számon tartja a tudományág hazai és határon túli magyar kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
 - d) kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó tudományos társaságokkal;
 - e) tudományos üléseket szervez;
 - f) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;
 - g) az Akadémia elnökének a felkérésére, vagy a saját kezdeményezése alapján állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató kutatócsoportok tevékenységéről. A saját kezdeményezésre készített véleményét és állásfoglalását a tudományos osztály elnöke az Akadémia elnökének adja át;
 - h) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az Osztályra vonatkozó követelményrendszerét, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban;
 - i) ellátja az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos feladatokat;
 - j) lebonyolítja az osztály által a Közgyűlés állandó bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását;
 - k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel: a külső és tiszteleti tagokkal, a köztestület külső tagjaival;
 - l) dönt az osztály illetékességi (feladat) körébe tartozó díjak odaítéléséről; javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben az Osztály illetékességi körébe tartozó, de nem az Osztály által adományozott díjak odaítélésében is közreműködhet.
- (4) Az Osztály a (3) bekezdésen túl az alábbi feladatokat látja el:
 - a) véleményt nyilvánít a Magyar Tudományos Akadémia mint köztestület működését meghatározó alapvető belső akadémiai szabályozásokról és az akadémiai közgyűlés napirendjére tűzött előterjesztésekről;
 - b) közreműködik a kutatást támogató pályázatok értékelésében;
 - c) a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács felkérésére részt vesz az MTA Kiváló Kutatóhely pályázatok bírálatában;

- d) részt vesz a Magyar Tudományos Akadémia kétévenként esedékes Országgyűlési beszámolójának és Kormánytájékoztatójának szakmai előkészítésében;
- e) közreműködik a külön akadémiai szabályozásokban meghatározott, az akadémikusokkal, illetve az MTA doktoraival kapcsolatos szociális és jóléti ügyekben;
- f) különös figyelmet fordít az egyetemekkel való együttműködésre, ezen belül elsősorban az egyetemi oktatásra és a doktori képzésre, valamint közös kutatásokat szervez; keresi azt a formát, amelynek keretében a hazai és nemzetközi szellemi potenciált a graduális és posztgraduális képzésben minél jobban ki lehet használni;
- g) véleményt nyilvánít a biológiai tudományok területét érintő fejlesztések és az adott terület kutatóit, oktatóit foglalkoztató minden aktuális kérdésben;
- h) szorgalmazza az MTA-hoz, minisztériumokhoz, vállalatokhoz tartozó kutatóintézetek szervezettebb együttműködését;
- i) figyelemmel kíséri a biológia tudományterületeinek oktatásával kapcsolatos kérdéseket, és szakértői állásfoglalást készít róluk;
- j) figyelemmel kíséri a tudományterület nemzetközi helyzetét, és saját eszközeivel segíti az illetékességi körébe tartozó szakterületek részvételét a tudomány nemzetközi integrációjában;
- k) a szakterületileg illetékességi körébe tartozó kérdésekben közvetlen kapcsolatot tart a kormányzati szervekkel;
- l) interdiszciplináris kérdésekben közvetlenül megkeresi az érintett társosztályokat, fogadja a megkereséseket; különösen szorgalmazza az élettudományokat művelő osztályokkal való szoros együttműködést;
- m) kollektív tagságot vállalhat nemzetközi szervezetekben az Akadémia elnökének rendelkezései szerint;
- n) az Akadémia elnökének rendelkezéseit figyelembe véve az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok és osztályközi tudományos bizottságok kollektív tagságot vállalhatnak nemzetközi szervezetekben; új tagság bejegyeztetéséhez az osztály egyetértése szükséges;
- o) az osztály illetékességi körében kölcsönösen előnyös kapcsolattartásra törekszik külföldi akadémiaik partner szervezeti egységeivel, nemzetközi szervezetekkel, külföldi tudományos intézményekkel;
- p) az osztály éves kiutazási, fogadási és hazai nemzetközirendezvény-tervet készít és hagy jóvá, a kéréshez csatolt dokumentumok alapján dönt az Osztály rendelkezésére álló pénzügyi alapok felhasználásáról;
- q) az Osztály az illetékességi körébe tartozó területeken támogatja a magyar szakemberek bekapcsolódását a nemzetközi tudományos közéletbe;
- r) az Osztály támogatja a külföldi, elsősorban magukat magyarnak valló, valamint nemzetközi tekintélyű kutatók, oktatók magyarországi szakmai kapcsolatteremtési és kapcsolattartási törekvéseit; ezt szolgáló tudományos összejöveteleket, tudományos kutatási programokat stb. szervez; vendégprofesszorokat fogad;
- s) az Osztály a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsággal egyetértésben kialakítja könyv- és folyóirat-kiadási politikáját, és a rendelkezésre álló keretösszegen belül dönt a könyvek és folyóiratok támogatásáról. Az Osztály fontos feladatának tekinti a hazai kutatási eredmények publikussá tételét; célkitűzése elősegítése érdekében támogatja idegen és magyar nyelvű folyóiratok, sorozatok és egyéb kiadványok megjelentetését.

- (5) Az Osztály az alábbi tudományterületek (tudományszakok, tudományágak, ágazatok) tekintetében állapítja meg illetékességét:
- a) antropológia
 - b) biofizika
 - c) bioinformatika
 - d) biokémiai és molekuláris biológia
 - e) botanika
 - f) elméleti biológia
 - g) etológia
 - h) evolúcióbiológia
 - i) genetika
 - j) hidrobiológia
 - k) immunológia
 - l) környezet és egészség
 - m) mikrobiológia
 - n) neurobiológia
 - o) növényélettan
 - p) ökológia
 - q) sejt- és fejlődésbiológia
 - r) természetvédelem és konzervációbiológia
 - s) zoológia
- (6) Az Osztály tudományos bizottságot (doktori bizottságot), osztályközi tudományos bizottságot, állandó bizottságot és eseti bizottságot hozhat létre, működtethet és szüntethet meg.
- (7) Az Osztály létesíthet és működtethet nemzetközi állandó vegyes bizottságokat, illetve ezek magyar tagozatait.
- (8) Az Osztály a tudományos társaságokkal történő együttműködését – törvényben biztosított önállóságukat tiszteletben tartva – közös tárgyalásokon egyezteteti, és javaslatot tehet az Akadémia elnöke részére megállapodás létrehozására.

4. §

Tudományos bizottságok és osztályközi tudományos bizottságok

- (1) A tudományos bizottság az Osztály által létrehozott, egy-egy szakterületet képviselő, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az MTA tv-ben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban).
- (2) Az osztályközi tudományos bizottság az Osztály által létrehozott, szakterületeket összekapcsoló, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az MTA tv-ben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban).
- (3) A tudományos bizottságok és az osztályközi tudományos bizottságok tagjainak választása az Alapszabály 40. § (4) bekezdésében és az Ügyrend 27. § (3) bekezdésében, valamint 28. § (3) bekezdésében foglalt elvek szerint történik, titkosan, papíralapú vagy elektronikus szavazással. A szavazás módját az Asz. I. sz. mellékletének 5. §-a (Tudományos bizottsági

tagok választására vonatkozó külön szabályok), valamint az Ügyrend 24.§ (18) bekezdése szabályozza.

- (4) A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság megvizsgálja, hogy a szakmai hatáskörébe tartozó, köztestületbe jelentkezők megfelelnek-e a köztestületi taggá válás feltételeinek, és ennek alapján javaslatot tesz az Osztálynak a kérelem elfogadására vagy elutasítására. Osztályközi tudományos bizottság megjelölése esetén a köztestületi felvételtől az az osztály dönt, amelyhez való tartozást a jelentkező a nyilatkozatában megjelölte.
- (5) Az Osztály tudományos bizottsága és osztályközi tudományos bizottsága önállóan, de a Közgyűlés és az Osztály határozatai, iránymutatásai figyelembe vételével jár el, hozza meg döntéseit. Saját kezdeményezésre vagy felkérésre a tudományterületét érintő kérdésekben elvi állásfoglalást tesz, egyedi kérdésben véleményt nyilvánít. A tudományos bizottságnak és az osztályközi tudományos bizottságnak hivatalos, illetve közzétett dokumentumaiban mindenkor fel kell tüntetnie azt, hogy melyik tudományos osztálynak a bizottsága.
- (6) A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság az Osztály felkérésére véleményt nyilvánít a szakterületéhez tartozó tudományos kutatói tevékenységet végző kutatóhelyek tevékenységéről; véleményt nyilvánít a tudományos tevékenységet végző intézmények felkérésre történő értékelése során a szakterületébe tartozó eljárások esetében alkalmazandó elvi szempontok és az értékelés tartalmi elemeinek meghatározását illetően.
- (7) Az Akadémia rendes és levelező tagjai megválasztásukat követően nyilatkozatuk alapján, valamint a nem akadémikus közgyűlési képviselők megválasztásukkal tagjaivá válnak azoknak a bizottságoknak, amelyek hatáskörébe tudományos tevékenységük besorolható (a nem akadémikus közgyűlési képviselők annak a bizottságnak lesznek tagjai, amelynek köztestületi tagjai őket képviselőnek választották). A hazai akadémikus korlátlan számú tudományos, illetve osztályközi tudományos bizottságnak lehet a tagja azzal, hogy szavazati joggal összesen legfeljebb három bizottságban (tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság együttesen) rendelkezik, ide nem értve a doktori bizottságot. Tudományos, illetve osztályközi tudományos bizottsági tagok választása esetében minden akadémikus egy bizottságban rendelkezik szavazati joggal. A bizottság többi tagját a szakterülethez tartozó köztestületi tagok választják meg. Minden köztestületi tag egy tudományos bizottságba kerülhet be választás útján, ebben az egy bizottságban választhat és választható, és további egy osztályközi tudományos bizottságnak lehet tagja az Asz. 40. § (4) alapján.
- (8) A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság tagjainak megbízatása három évre szól, és a tagok korlátlan alkalommal újraválaszthatók. A tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság tagjai hároméves időtartamra megválasztják a bizottság elnökét, társelnökét/elnökhelyettesét és titkárát. A megválasztott tisztségviselők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók. Ha a tisztséget betöltő személy első ciklusa „tört”, azaz nem teljes 3 éves ciklus, akkor is csak egyszer választható újra.
- (9) A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. A doktori eljáráshoz szükséges doktorlétszám biztosítása érdekében, illetve súlyos tudományterületi aránytalanság esetén a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám 25%-os növelésére a tudományterülethez tartozó köztestületi tagok kooptálásával.

- (10) A tudományos bizottságok és az osztályközi tudományos bizottságok bizottsági ügyrendben rögzítik működésük eljárási szabályait, az ügyrendet az Osztály hagyja jóvá.
- (11) A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság – az Osztály (osztályok) jóváhagyásával – munkabizottságot és albizottságot hozhat létre, működtethet és szüntethet meg. A munkabizottság és albizottság munkájába külső köztestületi és nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.
- (12) A tudományos bizottság munkáját az illetékes osztálytitkár segíti.
- (13) Az Osztály tudományos bizottságainak és osztályközi tudományos bizottságainak felsorolását az 1. sz. melléklet tartalmazza.

5. § Doktori bizottságok

- (1) A doktori ügyek tárgyalására az Osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat. A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére – amennyiben az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a Doktori Szabályzat másként nem rendelkezik – a tudományos bizottságokra vonatkozó szabályok irányadók azzal, hogy az akadémiai Ügyrend 27. § (3) bekezdése szerinti összeférhetetlenség a doktori bizottság vonatkozásában nem alkalmazandó. A tudományos bizottságoknak a doktori ügyekben való eljárására és a doktori bizottságok működésére vonatkozó részletes szabályokat – az MTAtv, az Alapszabály és az Ügyrend rendelkezéseivel összhangban – a Doktori Szabályzat állapítja meg.
- (2) Az Osztály doktori bizottságainak felsorolását jelen Ügyrend 1. sz. melléklete, a doktori bizottság megválasztásának rendjét, és a bizottság doktori ügyekben irányadó eljárásrendjét a 2. sz. melléklet tartalmazza.

6. § Állandó és eseti bizottságok

- (1) Az állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság az Osztály által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. Az állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság doktori ügyekben nem járhat el. Állandó bizottság és osztályközi állandó bizottság nem hozható létre olyan feladat ellátására, amely kifejezetten tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság, illetve doktori bizottság hatáskörébe tartozik. Az állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság tagjait a tudományos osztályok szavazati jogú tagjai jelölik és választják.
- (2) Az Osztály állandó bizottságainak és osztályközi állandó bizottságainak felsorolását az 1. sz. melléklet tartalmazza.
- (3) A tudományos osztály meghatározott feladatra (előre meghatározott időtartamra) eseti bizottságot is létrehozhat. Az eseti bizottság nem a köztestületi tagságon alapul. Eseti bizottság nem hozható létre a tudományos bizottság, doktori bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság és osztályközi állandó bizottság hatáskörébe tartozó feladatra.

7. § Az osztályülés

- (1) Az Osztály az osztályülésen tárgyalja meg a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az Osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.
- (2) Rendes osztályülésen kell dönteni minden olyan kérdésben, amely az osztály gondozásába tartozó tudományterületek helyzetének megítélése, fejlődésének meghatározása szempontjából fontos, valamint a kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozó főbb kérdésekben.
- (3) Az Osztály általában havonta, de legalább negyedévenként ülést tart (rendes osztályülés). A rendes osztályülést az osztályelnök hívja össze, napirendjére javaslatot tesz, amelyet az osztályülés nyílt szavazással fogad el. Az osztályelnök készíti elő és vezeti le az ülést. Az ülés időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra. Az ülésen megtárgyalandó ügyek írásos anyagait legalább nyolc nappal az ülés előtt ki kell küldeni.
- (4) Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a indítványozza. A rendkívüli osztályülés napirendjét az osztályelnök az összehívást kezdeményező tagok kérésének alapulvételével állapítja meg.
- (5) Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, az Akadémia tudományterületileg illetékes alelnökét, a főtitkárt, a főtitkárhelyettesét. A doktori ügyeket tárgyaló osztályülésekre az illetékes tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság vagy doktori bizottság képviselőjét meg kell hívni. Az osztályülésről értesítést kapnak az MTA Titkárságának illetékes szervezeti egységei.
- (6) Az osztályülés kizárólagos hatáskörét az Alapszabály 39. § (4) bekezdése állapítja meg. A 39. § (4) bekezdésében kizárólagosan az osztályülés hatáskörébe utalt ügyek tárgyalása és a róluk való döntés meghozatala nem delegálható az Osztály tagjához, tisztségviselőjéhez vagy bármely más személyhez, testülethez.
- (7) A hazai akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazati joggal vesznek részt az Osztály munkájában azzal, hogy az akadémikusok megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok, az MTA doktora és a tudomány doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
- (8) Azok a nem akadémikus köztestületi tagok, akik nem közgyűlési képviselők, az osztályelnök felkérésére részt vállalhatnak az Osztály feladataiban, és részt vehetnek azokon a rendezvényeken, amelyeket az Osztály szervez.
- (9) Az Osztály munkájában tanácskozási joggal vesznek részt az Osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok, valamint a tudományos bizottságok elnökei. Számukra az Osztály a programjairól értesítést (meghívót) küld.
- (10) Az Osztály az alábbi formában ülésezik:
 - a) az Osztály hazai akadémikusainak zárt osztályülése;
 - b) az Osztály szavazati joggal rendelkező tagjainak (hazai akadémikusok és nem

- akadémikus közgyűlési képviselők) zárt osztályülése;
- c) az Osztály szavazati és tanácskozási jogú tagjainak (hazai akadémikusok; nem akadémikus közgyűlési képviselők; külső és tiszteleti tagok; az osztály tudományos bizottságainak elnökei) ülése;
- d) korlátozottan nyílt osztályülés: az Osztályhoz tartozó köztestületi tagok részvételével zajló osztályülés;
- e) nyílt osztályülés: az Osztály által meghatározottak szerint széles körben nyílt osztályülés.
- (11) Az Osztály ülésein részt vehetnek az Osztály által meghatározottak szerinti állandó meghívottak, illetve amennyiben valamely, az Osztály által tárgyalt téma indokolja, adott napirendi pont tárgyalásán az Osztály felkérésére külső szakértők is részt vehetnek.
- (12) Az Osztály az akadémikusi tagjelöléssel és választással kapcsolatban az MTA tv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, az Akadémikusválasztás eljárási szabályai című dokumentumban és jelen Ügyrendben foglaltak szerint jár el.
- (13) Az Osztály a doktori ügyekkel kapcsolatban az MTA tv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, a Doktori Szabályzatban, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatában és Ügyrendjében, valamint jelen Ügyrend 2. sz. mellékletében foglaltak szerint jár el.
- (14) Az osztályülésről az osztálytitkár emlékeztetőt készít. Az emlékeztetőt az osztályelnök által a szavazati jogú tagok közül felkért hitelesítők hitelesítik. Az emlékeztető a következő osztályülés tájékoztató anyagának része. Az osztályületekről készített emlékeztetőket dátummal kell ellátni, és őrizni az MTA iktatási szabályai szerint.
- (15) Azon, az Osztály hatáskörébe tartozó ügyekben, amelyek sürgősségükre való tekintettel nem vihetők az Osztály elé, az osztályelnök a szakmailag érdekelt, bevonható és elérhető osztálytagokkal való konzultáció után személyesen dönthet. A döntésről az Osztályt a legközelebbi osztályülésen tájékoztatni köteles. E lehetőség nem terjed ki az Alapszabály 39. § (4) bekezdésében felsorolt, kizárólagosan az Osztály mint testület hatáskörébe tartozó ügyekre.

8. §

Az osztályelnök, az osztályelnök-helyettes

- (1) Az Osztály hazai akadémikus tagjai közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettes(eke)t választ. A megbízás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók, ugyanazt a tisztséget egy személy összesen kétszer töltheti be. Ha a tisztséget betöltő személy első ciklusa „tört”, azaz nem teljes 3 éves ciklus, akkor is csak egyszer választható újra.
- (2) Az osztályelnök és osztályelnök-helyettes(ek) választására hivatott osztályülés választással kapcsolatos szakaszát a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le, azzal, hogy az osztályban szavazati joggal rendelkező alelnök esetén az Akadémia elnöke a két másik alelnök egyikét kéri fel a választás levezetésére. A választás előkészítésére a tudományos osztály jelölőbizottságot választ, amelynek személyi összetételét, megbízatása időtartamát és eljárását az osztály állapítja meg.
- (3) Az osztályelnök képviseli az Osztályt, vezeti az osztályüléseket, összehangolja az Osztályhoz tartozó tudományos bizottságok, osztályközi tudományos bizottságok és állandó (osztályközi

állandó) bizottságok munkáját, beszámol az Osztálynak az elnökségi ülések napirendjére kerülő kérdésekről és az Elnökség határozatairól, valamint a két osztályülés között megtett intézkedésekről, önálló döntési jogkört gyakorol a 7. § (15) bekezdésében meghatározott módon, megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetve a módosításait, tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről és állásfoglalásairól, jegyzi a 3. § (2) bekezdésében meghatározott módon az Osztálynak a tudományterületet érintő kérdésekben tett elvi állásfoglalását, egyedi kérdésben történő véleménynyilvánítását. Az állásfoglalások közzététele során az akadémiai Alapszabály 3. §-ában szabályozottak szerint kell eljárni. Az osztályelnök az adott tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő osztálytitkár számára a tudományos osztály köztestületi működésével kapcsolatosan konkrét nyilvántartási és ügyintézési feladatokat ad. Az osztálytitkár kinevezése és felmentése az osztályelnök véleményének előzetes kikérésével történik.

- (4) Az osztályelnök a (2) bekezdésben meghatározott képviseleti jogkörében ellátott feladatok végrehajtásáról tájékoztatja az Osztályt.
- (5) Az Osztály elnökét távollétében az osztályelnök-helyettes(ek) helyettesíti(k). Az osztályülést az Osztály elnöke és helyettese távollétében az Osztály elnöke által az Osztály hazai akadémikusok közül felkért tagja vezeti.
- (6) Az osztályelnöki, osztályelnök-helyettesi tisztség akadémiai ciklus közben történt megüresedése esetén, az Osztály új osztályelnököt, illetve osztályelnök-helyettest választ.
- (7) Az Osztálynak a jelen Ügyrendben, az MTAtv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, valamint a további akadémiai szabályozásokban meghatározottak szerinti működéséért az Osztály elnöke felelős.

9. § Döntéshozatal

- (1) Az Osztály döntéseit szavazással hozza; az így meghozott döntést sorszámmal és dátummal ellátott határozatba foglalja.
- (2) Az Osztály a tudományterületei szerint illetékes szakmai (tudományos) kérdésekben véleményét sorszámmal és dátummal ellátott állásfoglalásban nyilvánítja ki.
- (3) Az Osztály testületi ülés keretében vagy távollévők közötti döntéshozatali (szavazási) rendjére az Alapszabály I. sz. melléklete 4. §-ában a döntéshozó testületek szavazási módjára foglaltak irányadók azzal, hogy az Osztályon (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni.
- (4) Az akadémikusválasztás során a tagjelölteket az osztály hazai akadémikusai titkos támogató szavazással rangsorolják. A rendes tagok támogatásáról és sorrendjéről döntő szavazásban csak a rendes tagok vesznek részt. A szavazást nem lehet megismételni, de ha két vagy több jelölt szavazatszámra azonos, az e jelöltek közötti rangsorról újra kell szavazni. A közös akadémiai jelölőlistára azok a tagjelöltek kerülnek rá, akik az osztályon támogató szavazással a szavazatok több mint felét megszerezték.

10. § Díjak

- (1) Az Osztály az alábbi díjakat tartja fenn:
 - a) „Az év kiemelkedő szünbiológiai témájú egyetemi doktori (PhD) értekezése”-díj;
 - b) Ernst Jenő-emlékérem, Ernst Jenő-pályadíj és Ernst Jenő-díj;
 - c) Jermy Tibor-díj;
 - d) Dr. Zólyomi Bálintné Barna Piroska Alapítvány Emlékdíja.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti díjakat az Osztály az alábbi időpontokban és keretek között adja át:

Az (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti díjakat évente, a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében adja át.

Az (1) bekezdés b) pontja szerinti díjak átadására két évente egyszer kerül sor a Magyar Biofizikai Társaság kongresszusainak keretében.

Az (1) bekezdés d) pontja szerinti díj átadása ünnepélyes osztályülés keretében, minden év január 18-án, Piroska-napon történik.

11. § Folyóiratok

- (1) Az Osztály saját folyóiratot nem ad ki, de közreműködik az akadémiai folyóirat- és internetes tartalom-kiadási pályázatok elbírálásában.
- (2) Az Osztály részt vesz az Akadémiai Kiadó által gondozott folyóiratok főszerkesztőinek kiválasztásában.

12. § Honlap

- (1) Az Osztály internetes honlapot üzemeltet.
- (2) A honlap szélesebb nyilvánosságnak szánt része tartalmaz adatokat az Osztályról (például a tagjainak a névsorát, közgyűlési képviselőinek adatait, díjait, díjazottjainak névsorát, könyv- és folyóirat-kiadására vonatkozó, illetve történeti adatokat, kutatócsoportjait, képviselőit különböző tudományos szervezetekben, közttestületének adatait stb.), az egész Osztály számára hasznos információkat (magasabb szintű szabályzatok, rendezvények stb.), az Osztály által elfogadott dokumentumokat (ügyrendek), az Osztály és a bizottságok emlékeztetőinek nyilvános részét, illetve kitöltendő űrlapokat (ezek díjjavaslatra, egyéni kiküldetésre, külföldi vendég fogadására, a közttestületbe történő belépésre, pályázat elbírálására stb. vonatkoznak).
- (3) A honlap korlátozott hozzáférésű része (a továbbiakban KOHO) jelszóval védett, csak az osztálytagok és az osztálytitkár számára érhető el. Ide kerülnek fel az osztályülések anyagai (emlékeztetők, javaslatok, doktori ügyek anyagai stb.) legalább nyolc nappal az ülés előtt, amiről az osztálytagok egyidejűleg elektronikus postán értesítést kapnak.
- (4) A honlapot az osztályelnök irányítása mellett az osztálytitkár kezeli, aki kizárólagos feltöltési joggal rendelkezik. Az Osztály bárki számára elérhető nyilvános honlapjának kezelése az MTA mindenkorai kommunikációs szabályzatának és az Alapszabály vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével történik. Mind a nyilvános részt, mind a KOHO-t mindenki más csak olvasásra, letöltésre használhatja.

- (5) Az Osztály a honlap tartalmi működtetésére szerkesztőbizottságot létesíthet.

13. § Kommunikáció

- (1) Az osztályülések közötti időszakban az osztálytagokkal való kommunikáció elsősorban elektronikus levelezés útján zajlik, a jelen Ügyrendben és a vonatkozó további akadémiai szabályozásokban előírt határidők betartásával.
- (2) Az Osztály tagjai az (1) bekezdés szerint elektronikus úton kapják meg az osztályülésre szóló, a napirendet tartalmazó meghívót, és az ülés anyagait (esetleg csak a KOHO-ban található mellékletre való hivatkozással). A doktori ügyekben keletkező anyagok kiküldéséről az Akadémia Doktori Szabályzata, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzata és Ügyrendje, valamint jelen Ügyrend 2. sz. melléklete rendelkezik.
- (3) Minden osztálytag kérheti nyomtatásban – és akár esetenként is – az ülésekről készült, kizárólag elektronikus úton hozzáférhető dokumentumokat, kivéve a doktori pályázatoknak a pályázó által benyújtott anyagait, amelyek megtekintéséről az Akadémia Doktori Szabályzata, Doktori Tanács Eljárási Szabályzata és Ügyrendje, valamint jelen ügyrend 2. sz. melléklete rendelkezik.

Jelen Ügyrendet az Osztály 2023. október 10-én tartott ülésén, 116/2023. (X. 10.) sz. határozatával fogadta el.

Az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 2023. november 28-án tartott ülésén, az 52/2023. (XI. 29.) számú határozatával hagyta jóvá, mellyel hatályát veszti az MTA Elnökségének 36/2018. (VI.26.) számú határozatával jóváhagyott Ügyrend.

A BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA ÁLTAL LÉTREHOZOTT ÉS MŰKÖDTETETT BIZOTTSÁGOK

Tudományos bizottságok (a bizottság taglétszáma az Asz. 40. § (1) és az Ü. 28. § (3) bekezdése alapján meghatározva, az akadémikusok és közgyűlési képviselők nélkül):

- a) Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság (engedélyezett maximális létszáma 20 fő, ebből választással 16, kooptálással maximum 4 fő vehető fel)
- b) Ökológiai Tudományos Bizottság (engedélyezett maximális létszáma 23 fő, ebből választással 18, kooptálással maximum 5 fő vehető fel)
- c) Molekuláris Biológiai, Genetikai és Sejtbiológiai Tudományos Bizottság (engedélyezett maximális létszáma 32 fő, ebből választással 25, kooptálással maximum 7 fő vehető fel)
- d) Neurobiológiai Tudományos Bizottság (engedélyezett maximális létszáma 13 fő, ebből választással 10, kooptálással maximum 3 fő vehető fel)

Osztályközi tudományos bizottságok (a bizottság taglétszáma az Asz. 40. § (1) és az Ü. 28. § (3) bekezdése alapján meghatározva, az akadémikusok és közgyűlési képviselők nélkül):

- a) Antropológiai Osztályközi Tudományos Bizottság (a II., V., VIII., és a X. osztály közös testülete) (engedélyezett maximális létszáma 13 fő, ebből választással 10, kooptálással maximum 3 fő vehető fel)
- b) Biofizikai Osztályközi Tudományos Bizottság (a VIII. és a XI. osztály közös testülete) (engedélyezett maximális létszáma 19 fő, ebből választással 15, kooptálással maximum 4 fő vehető fel)
- c) Bioinformatikai Osztályközi Tudományos Bizottság (a III., IV., V. és a VIII. osztály közös testülete) (engedélyezett maximális létszám: 15 fő, ebből választással 12, kooptálással maximum 3 fő vehető fel)
- d) Immunológiai Osztályközi Tudományos Bizottság (az V. és a VIII. osztály közös testülete) (engedélyezett maximális létszáma 15 fő, ebből választással 12, kooptálással maximum 3 fő vehető fel)
- e) Mikrobiológiai Osztályközi Tudományos Bizottság (a IV., V. VIII. és a X. osztály közös testülete) (engedélyezett maximális létszáma 15 fő, ebből választással 12, kooptálással maximum 3 fő vehető fel)

Az Osztály külön doktori bizottságot nem működtet.

Osztályközi állandó bizottság:

- a) Környezet és Egészség Osztályközi Állandó Bizottság (a IV., V., VIII. és a X. osztály közös testülete) (engedélyezett maximális létszáma: 24 fő)

Az Osztály az alábbi osztályközi állandó bizottságok közreműködő tagja:

- a) Állatkísérleti Osztályközi Állandó Bizottság (a IV., V. és VIII. osztály közös testülete)
- b) Demográfiai Osztályközi Állandó Bizottság (az V., VIII., és IX. osztály közös testülete)
- c) Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság (a X., VI., VII., VIII., V. és IV. osztály közös testülete)

- d) Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottság (az I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X. és XI. osztály közös testülete)
- e) Mozgásszervi és Sporttudományi Osztályközi Állandó Bizottság (a II., V., VI., VIII., IX. osztály közös testülete)